

Redacció y Administració
Perla, 2. Reus
Telefon núm. 168

FOMENT

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
REUS. . . Ptes. 1'50 al mes
Fora. . . > 4'50 trimestre
Extranjer. . . > 9'
Número solt 5 cèntims
Anuncis a preus convencionals

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, dimecres, 1 de Janer de 1913

Núm. 1

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE
LUXOSOS HABITACIONS
QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens → Plassa de Prim-REUS ← Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO Y VISITES
SERVEY DE GRAN LLUIMENT
PERA BANQUETS

GRAN HOTEL PARIS-CONTINENTAL

Plassa de Prim 3, REUS. - Telefon 76 Propietari: A. PEDROLA

Magnífichs departaments pera familia. . . Servey especial de primer ordre per gras bodes y banquets. . . Luxosos salons independents. . . Cuina, la més selecta
SERVEY ESMERAT GARAGE PER AUTOMOVILS.

Foment Republicà Nacionalista

Avuy, dimecres, a dos quarts de sis de la tarda, tindrà lloc la segona conversa íntima que, com l'anterior, versarà sobre la Assamblea Nacional d'U. F. N. R.
Lo Consell Directiu del F. R. N. convida a tots los correllionaris.

La nova claudicació d'En Lerrooux

En les seves èpoques heroiques, quan en lo banquet de la vida, En Lerrooux no disposava més que d'una discreta taula de menestral, fàcilment hauriem endevinat lo contingut del seu discurs contra'l possible adveniment dels conservadors. Ab la gentada agombolada als seus peus, plena de fària y neguitosa perque tant debò que a la sortida hi hagués una Bastilla. En Lerrooux, altiu, sec, ferreny, emperador, hauria dit: «En nom d'aquest tros de poble que està als meus peus, jo m'oposo al govern dels conservadors. Aquest de la cara bruna y ample, aquest adolescent dels ulls grisos, aquest vell revolucionari que encara porta al cap fàira de pólvora, aquesta dona de pits enormes y flonjos, aquest de la cara dolça que va llençar al noy fora de casa perque li va sortir carlí, quan jo toqui a somatent, tornaràn a posar la cendra dels convents en lo cel y sang en la terra. Ensal·laràn y seràn fusellats. En Maure com En Thiers, podrà donar ordres de que si guin els fets tots los llops, les llopes y ls llopets, pero caldrà que ho fassi bé, perque ells, estan disposats a repetir la frase heroica d'En Delésseluze a n'als versallesos: «Matemnos a tots perque sino tornarem a comensar.»

Això hauria imposat més que tots los equívocs retòrics del miting del dissapte. Aleshores, si aquest tros de poble s'hagués posat en moviment, En Maure hauria pogut tornar a reproduir aquell dialóg historic del 89.
— Què és això, un motí?
— No, Sire, és una revolució.
— Si En Maure puja, després de les declaracions d'En Lerrooux, podrà també preguntar al seu governador de Barcelona: «A què venen aquests motins?»
— Què és això, un motí?
— No, senyor, és una bullangueta lerroouxista.
— Tres declaracions substancials, sostenen, com un trípede, lo discurs d'En Lerrooux.

Primera. La defensa feta dels liberals y sobre tot d'En Romanones.
Segona. L'apelació'l rey.

pod impedir la tornada dels conservadors y de que la revolució no es factible, sino la protesta mórtíscia.
Y bé, tot plegat, no representa això un acte d'adhesió al partit liberal? Tres anys porten aquést en lo poder, en estrilitat absoluta, havent arribat a tenir èpoques de repressió violenta y no obstant En Lerrooux, los exalta. Falta ren al seu programa anticlerical, no dictant ni la llei d'associacions, ni la reforma del concordat, y En Lerrooux, aplaudeix. Se negaren a l'indult del darrer sublevat per la República del fusellat mariner del «Numancia» y En Lerrooux, aplaudeix. Quan les vagues de 1911, la forsa pública, deixà extesos en mitg dels carrers a n'alguns obrers, y En Lerrooux, aplaudeix. A Barcelona, una colla de sindicalistes foren empresonats com a presumptes vaguistes, romanguent en la presó vuit mesos, fins que foren lliberats per sobreseïment del sumari, y En Lerrooux, aplaudeix. La guerra de Melilla ha tingut ab los liberals idéntica representació que en temps dels conservadors, y En Lerrooux, aplaudeix. Los carlins, han crescut com may, triomfen, maten republicans, fan sonar les seves cornetes pels carrers, com si don Jaume s'estigués a punt de tornar a entrar per Vasconia; lo Centre Tradicionalista, ont llueixen les seves boines los joves dels requetés, confirmen l'obra dels liberals, y En Lerrooux, aplaudeix.

No, no es podi als conservadors lo que fa moóre an En Lerrooux, sino l'agraïment als liberals, aquest agraiment que li ha permés posar pont de plata al projecte de les Mancomunitats. Si actualment governés un ministeri conservador, sense En Maure s'anunciés la pujada d'aquest, En Lerrooux no's monrria més que lo extrictament necessari pera contenir los rezelz dels seus.
Es un agraiment aquest que li permet fins acudir als pens del trono, preguntant que En Romanones permaneix essent primer ministre. De quant ensá los republicans acaten lo poder reyal y l'aconsellen? Per als republicans no hi ha

altre poder que la sobrania del Parlament, si fos pur en la seva elecció, y lo de la sobrania popular, y ara En Lerrooux, accepta, proposa y acata les decisions reyalz? Banquer, revolucionari esdevingut governamental, creyent ab la pan ab que deuen cobrarse los dividendos, qué té d'extrany que ara estableixi l'oposició de S. M. y que no pòdent enar a Palau pera esser rebut en consulta, ofereixi la seva opinió desde la seva tribuna consagrada, la Casa del Poble?

Tant anunciar dies apocalíptics, tant recitar aries revolucionaries, tant posar lo veto als conservadors, ab la mà en la revolvera, pera acabar preguntant al rey que ell decideixi, que conservi la pau perque es bona y no segura

per la monarquia.
Si als conservadors s'apoderen de l'Estat, En Lerrooux que per revolucionari ha crescut y al qual una multitud confina veurel a cavall, reproduint les hassanyes d'En Garibaldi, En Lerrooux que ha rebut una, dues, deu, cent vegades, diners pera la revolució, confessa que no hi ha medís pera ferla. Quina esperança, doncs, resta? Lo motí, sens dubte, lo que En Maure hagi de governar ab la guardia civil en los carrers. Un dia, un capvespre, uns xicotz cridaràn gallardament, visca la República! Mori En Maure! Acudirà la forsa, se sentiràn uns trets, caurá un xicot o un guardia y fins a un matí dominical, a la sortida d'un miting, en que després de quinze o vint trets, una senyora, caurá plena de sang.

No, no, això no. O la revolució, o'l silenci pera lograr lo que vosté no ha conseguit en quinze anys de plàtiques revolucionaries. Lo gregari, lo epilèptic, lo tràgic fragmentari, lo motí, en fi, may. O bé caure bellament. Com?
Vosté des coixer a l'Amilcare Cipriani. Es lo gran capitá de la llibertat. Se va batre per la llibertat italiana en 1860 y en 1866, per la de Grecia contra lo rey. Oton en 1865, per la de Fransa, per la rassa llatina en 1870, contra ls alemanys, per la de Fransa contra Versalles en la Commune, després per la de Grecia contra la Turquia. Vos faig omissió dels seus empresonaments, de les seves heroicitats, dels seus dolors, de que elegit cinc vegades diputat no aná al Parlament, de que podent esser ric, es pobre, pobríssim, perque, entre altres coses, perque essent hereu d'una gran fortuna, la rebutja. Avuy, es redactor de «L'Humanité».
Doncs, bé, d'aquest home, sobre home, signorava quelcom que no fa gaire ha descrit En Campolomghi. Quan En Boulanger va sortir diputat per París, a la nit se trobava en lo restaurant Durand, prop de la Magdalena. A l'Eisen, cridava la multitud boulangista. Tot hom lo volia a l'Eisen an En Boulanger, lo poble y ls soldats. Hauria entrat sense disparar un tret—dinen los historians. Pero harrera la Magdalena, estaya, ab trescents homes armats, En Cipriani, disposat a tote los heroismes. Hauria salvat la llibertat o l'hauria glorificada.
Aquell home se deya Amilcare Cipriani, y vos us diu, Alexandre Lerroux. En Cipriani, de les seves lluites n'ha tret condemnes, miseria, cicatrius y una cama de fusta. Vos...
Si En Cipriani, ciutadá Lerroux, estigués a Espanya, En Maure pujaria, pero seria posantli'l peu sobre'l seu cos, definitivament caigut.

La situació política

INCERTITUT
A l'hora que escrivim aquestes ratlles, segueixen les mateixes impressions contradictories y fins inconegudes, sense poderse acullir res en concret ni afirmarse res ab mitja fonament, respecte a la crisis que a l'hora de sortir FOMENT al carrer ja estarà plantejada y potser resolta.

Liberals y conservadors segueixen inspirantse en les seves conveniencias polítiques, afirmant uné que la solució ha d'esser liberal y altres conservadora.
Se fan calendaris pera tots los gustos.
De tots modos, les majors probabilitats segons veus volants son de que ls liberals continuarán en lo govern, ab una situació presidida per En Romanones, pero ab modificacions en lo gabinet pera donarhi entrada a elements liberals.

Se suposa que tots los consultats aconsellarán al rey la continuació dels liberals.
LO QUE OPINA EN CAMBO
«La Ven de Catalunya» diu que l'opinió del seu «leader» sobre la situació política, se pod resumir així:
«Lo precedent de la crisis que va treure del poder an En Moret pera portarhi an En Canalejas, no es precedent que pugni aplicarse al cas actual: allavors hi havia un govern liberal y unes Corts conservadores y no era natural que aquestes decidissin un plet interior del partit liberal.
A mes d'aquestes raons, de carácter general, n'hi ha una altra, de carácter especialíssim, que'm fa creure en la continuació, per algún temps, del compte de Romanones al davant del govern.
Un govern Romanones pod aprovar, y jo estic segur que aprovará, les Mancomunitats, dintre poques setmanes. Un cambi de situació significa un nou splasament, per temps indefinit, de la resolu-

ció d'aquest problema que tan intensament interessa a Catalunya. Aquest aplasament, fos per la causa que fos, portaria una fonda decepció a Catalunya y'l pessimisme s'apoderaria de la gran massa de l'opinió catalana, que veuria en ell—ab raó o sense, jo crec que sense raó—una demostració d'incompatibilitat entre'l régim imperant les aspiracions de Catalunya y un fracós de la política governamental.

Ara bé, es un fet evident que, a no trigar gaire, será precis que ls partits del régim donguin la batalla a la revolució. Fora prudent donar aquesta batalla en un moment en que la gran majoria de l'opinió catalana estés amargada per una decepció y entregada al pessimisme? Crec que no.

Nostre estimat confrare «El Poble Catalá», parlant de la crisis política actual, després d'expressar la seva repugnancia per l'espectacle que están donant les colles monárquiques que's disputen lo Poder, afirma lo següent:

«Així y tot, hi ha per part nostra algún especial interés polític que'ns fassi desitjar la continuació dels liberals o l'adveniment dels conservadors? Entre ls dos males que les dues solucions representen, hi ha un mal major y un mal menor?»

No creyem que entre les dues solucions possibles hi hagi la diferencia del blanc y'l negre, del dia y la nit. Pero, evidentment, alguna diferencia existeix entre elles. Es innegable que, avuy per avuy, l'interés democrátic y l'interés catalá no's desavenen tant ab la continuació del comte de Romanones en lo poder com ab la tornada del sinistre y vesànic Maure.

Posats a triar, doncs, agafaríem un non ministeri Romanones. Pero pendríem la precaució d'agafarlo ab pinces.»

Nosaltres, si's vol, també opinem lo de «El Poble Catalá»: l'interés liberal y catalá—lo darrer, en los actuals moments—reclama la subsistencia dels liberals en lo Poder. Pero consti que això ho reconeixem ab l'ànima dolorida, ab desencoratjador pessimisme, perque may podien arribar tan avall la llibertat y Catalunya que haguessin de tenir per dipositari o per garantia a un Romanones.

La «Unión Republicana»

En Lerrooux, com se sab, en lo discurs pronunciat lo dissapte passat en la «Casa del Pueblo», de Barcelona, advocá per l'unio de tots los republicans.

Aquest es, segons hem dit altres vegades, lo tópic a que s'aferran tots los partits quan disposen de migrada forsa numérica o ls va'l carro pel pedregal.

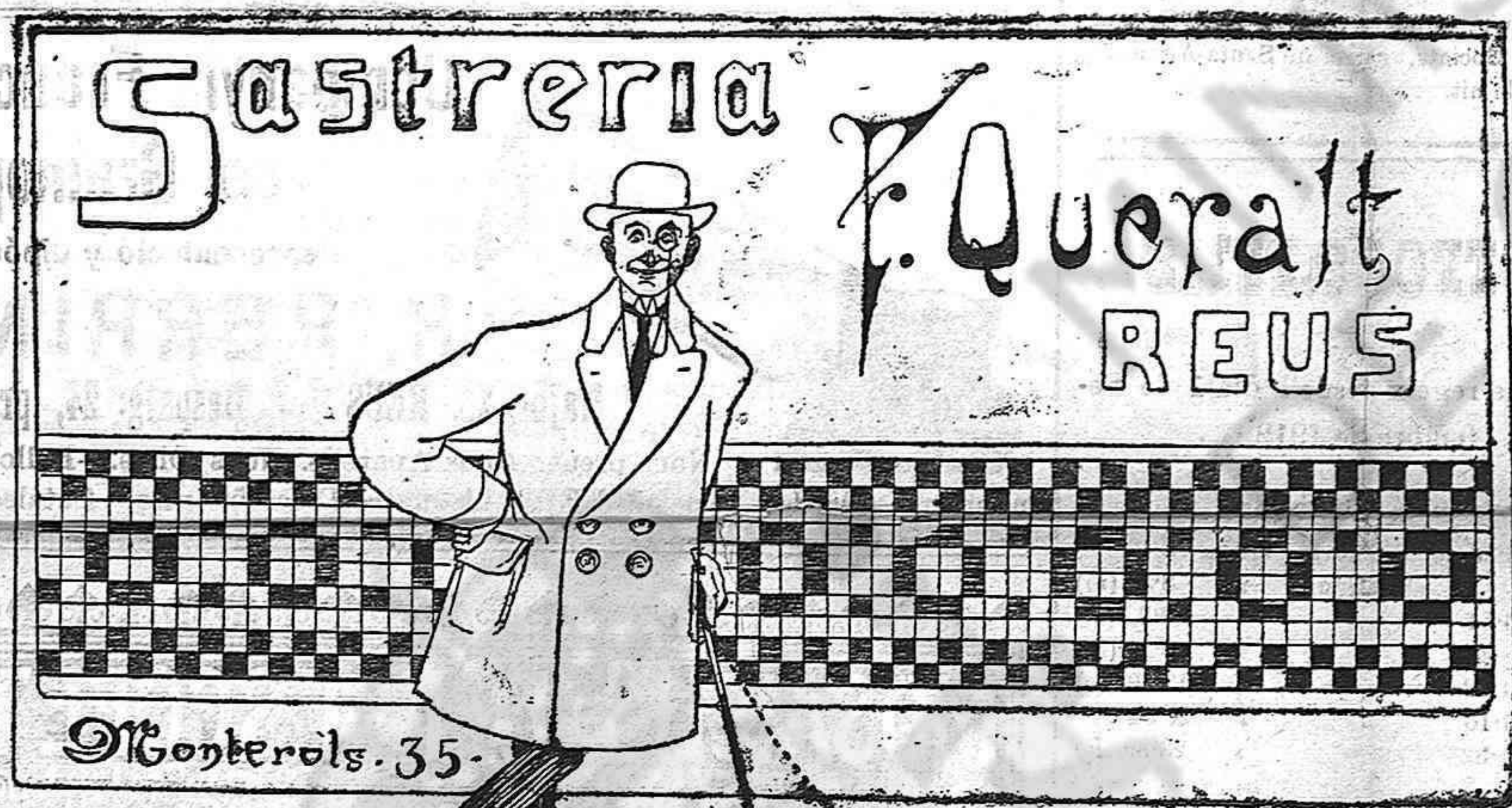
Contestant les paraules d'En Lerrooux «La Publicidad» diu que pera que sigui

¿No voleu patir NEURALGIES, MIGRANYES, MAL DE CAIXAL?

Preneu un sello de **Migrol Casadevante**. Té una acció més rápida y durable que qualsevol altre específic y está constituít per productes que no son nocius a la salut.

Se ven a la **Farmacia Serra** Arraval de Santa Agna, núm. 80; y **Farmacia Nova** de N. Batalla - Portal Jesús
REUS

Temporada d'hivern

Temporada d'hivern

Immens assortit de trajos y abries. Preus inverosímils

IBARRA y C. Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots los dijous sortida fixa del port de Tarragona pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes y San Sebastián. — Servey rapit eventual pera Galicia y Nort d'Espanya ab escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbao, empleant solsament 14 dies en lo viatge. — S'expedeix conaixement directe pera Larca y Sant Esteva Pravia ab transport al vapor "Luarca núm. 3," y pera Dunerque als vapors de la Companyia Francesa "Denaia y d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca
Unich servey fixe y setmanal pera Cette y Marsella tots los divendres

PROXIMES SORTIDES

Pera la Costa d'Espanya

Pera Cette y Marsella

Desembre 19 Vapor Cabo San Vicente	Desembre 20 Vapor Cabo Toriñana
" 26 " " Oropesa	" 27 " " Corona
Janer 3 " " Toriñana	Janer 4 " " Peñas
" 10 " " Corona	" 11 " " San Sebastián
" 17 " " Peñas	" 18 " " Quejo

Pera més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PÉREZ. Reus, Núm. 32. - Telefon núm. 45

¡Alerta tot lo món!

Polvo regenerador pera fer pondra 3.000 ous al any ab sols den gallines! 3.000 ous!

Primer y únich a Espanya (Patent per 20 anys). — Descubriment marvellós. — Resultats sorprenents. — Ponent tots los dies y en totes les estacions de l'any, fins en lo temps més orú de l'hivern: nombrosos testimonis.

AGENT A CATALUNYA: **JOAQUÍM FAU** Mallorca, 184, BARCELONA

Agent dipositari a Reus y sa comarca: **AUGUST PADRÓS FAU** BREGAS, Arraval de Robuster, 20.

De venda en totes les bones droguerías

Les manufactures alemanyes al preu de cost + 10%

Especialitat en

- Relloctes de tota classe
- joyeria y plateria
- máquines pera retratar (desde 25 pessetes)
- cinematógrafos (desde 50 pessetes)
- máquines pera cosir (desde 75 pessetes)
- " " escriure (desde 100 pessetes)
- bicicletes (desde 75 pessetes)
- motocicletes (desde 300 pessetes)
- automóviles (desde 3000 pessetes)

- armes de tota classe
- binocles y lentes d'última moda
- mobles de tota classe
- confecció pera senyora y home

posante en compte lo preu original que costa. Le benefici de la casa consisteix únicament en 10 % que s'aumenten lo preu de cost mencionat.

per exemple: no A. F. 20 relloctge d'or pera senyora
preu de cost pessetes 22,50
més 10 % " 2,50

preu de venda Ptes. 25,-

Molt bones referencies de tota classe de públic espanyol com de senyors capellans, metges, militars, comersos de tota mena, etc., etc.

En tots los rams esmentats hi ha constantment objectes usats que per qualsevol motiu se venen a preus excepcionals. Una llista mensual de tals ocasions s'envia a qui la desitgi.

Demáninse ofertes (inclónt lo segell pera la contestació) a la casa

Arnold Feuer
Berlin-Charlottenburg
Gervinusstrasse, 24

Los respectius catálogos ab dibuixos y preus se remetent contra envió de 1 pesseta en segells de correu que lo fer una demanda se dedueix de l'import. Indiqui l'article que s desitja.

Nota: Cartes pera Alemanyia costen 25 céntims. No's poden admetre los cartes insuficientment franquejades.

S'ADMETEN REPRESENTANTS SERIOS